

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademický rok 2021/2022

Jméno studenta: Bc. Eliška Cimermanová
Studijní obor/zaměření: Ekonomická a regionální geografie
Téma diplomové práce: Vývoj epidemie Covid-19 a hodnocení dopadů protiepidemiologických opatření na ekonomické aktivity na příkladu zemí subsaharské Afriky
 - Etiopie, Nigérie a JAR

Hodnotitel – oponent: RNDr. David Vogt, Ph.D.

Kritéria hodnocení:	(1 nejlepší, 4 nejhorší, N-nelze hodnotit)	1	2	3	4	N
A)	Definování cílů práce	☐	☒	☐	☐	☐
B)	Metodický postup vypracování práce	☐	☐	☒	☐	☐
C)	Teoretický základ práce (rešeršní část)	☐	☐	☒	☐	☐
D)	Členění práce (do kapitol, podkapitol, odstavců)	☐	☒	☐	☐	☐
E)	Jazykové zpracování práce (skladba vět, gramatika)	☒	☐	☐	☐	☐
F)	Formální zpracování práce	☐	☒	☐	☐	☐
G)	Přesnost formulací a práce s odborným jazykem	☐	☒	☐	☐	☐
H)	Práce s odbornou literaturou (normy, citace)	☐	☐	☒	☐	☐
I)	Práce se zahraniční literaturou, úroveň souhrnu v cizím jazyce	☐	☒	☐	☐	☐
J)	Celkový postup řešení a práce s informacemi	☐	☐	☒	☐	☐
K)	Závěry práce a jejich formulace	☐	☒	☐	☐	☐
L)	Splnění cílů práce	☐	☐	☒	☐	☐
M)	Odborný přínos práce (pro teorii, pro praxi)	☐	☐	☒	☐	☐
N)	Přístup autora k řešení problematiky práce	☐	☒	☐	☐	☐
O)	Celkový dojem z práce	☐	☐	☒	☐	☐

Navrhuji klasifikovat diplomovou práci klasifikačním stupněm:¹

dobře

Stručné zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně:²

Diplomová práce Bc. Elišky Cimermanové se věnuje velice aktuálnímu tématu pandemie COVID-19 v subsaharské Africe na příkladu tří vybraných zemí. Práce i přes očividnou snahu autorky bohužel v některých dílčích aspektech vykazuje významné nedostatky snižující její celkovou kvalitu.

Cíle jsou formulovány spíše jako etapy výzkumu nebo částečné představení struktury práce, dílčích postupů a prvků, které slouží pouze jako cesta k naplnění samotného cíle, ačkoli v rámci nepříliš strukturovaného textu příslušné kapitoly lze hlavní výzkumné cíle vytušit.

Problematická je práce s odbornou literaturou, kdy je jen částečně rozlišována různá akademická úroveň zdrojů. Práce využívá celkem 57 zdrojů včetně datových, což je na diplomovou práci spíše průměrný počet. Nechybí řada článků z recenzovaných odborných časopisů včetně impaktovaných, ale vedle toho pochopitelně také materiály mezinárodních institucí. Poněkud nestandardně či nadbytečně jsou v metodice zmiňovány platformy, přes které byla literatura vyhledávána (Google Scholar, Elsevier), i když to lze považovat za částečný pokus o systematickou rešerši. Kvalita některých zdrojů je však diskutabilní, stejně jako práce s nimi. Část 3 Rozbor použité literatury pouze na necelých šesti stránkách představuje vybraných devět hlavních titulů, kdy jsou na prvním místě vyzdviženy materiály z knihovny OECD. Každému titulu je věnován obsáhlý odstavec, kde je ale práce, většinou včetně názvu či jmen autorů, z hlediska obsahu představena, aniž by došlo k řádné diskusi s literaturou. Náznak je u zmínky Roslinga (2006) v posledním odstavci, ale zjevně jde jen o nesprávně označenou převzatou citaci (zdroj chybí v seznamu). Poslední odstavec zmiňuje právě jediný český zdroj, kterým je práce Šmolíka (2020) z Institutu pro politiku a společnost, což je známý think-tank významného politického subjektu, jehož materiály nelze vnímat jako zcela akademicky neutrální, řádně nestranně recenzované. Bohužel chybí česká literatura se zaměřením na geografii zdraví včetně COVID-19, např. práce prof. Dzúrové, popř. práce českých demografů. Pro šíření virů šlo využít i geografické teorie difúze apod. Autorka se snaží v seznamu zdrojů dodržovat normu APA, ovšem odborné články nejsou citovány v souladu se svou kategorií (chybí číslo, ročník, případně doi). Samotná práce Šmolíka není v příslušném odstavci řádně odkazována, děje se tak až u pozdějších zmínek. Zdrojem informací o mutacích na str. 20 nemusel být jen článek ze zpravodajství serveru Seznam.cz. Místy se objevuje odkaz na zdroj až po delším odstavci plném konkrétních dat (s. 22, s. 40-41). U zdrojů World Factbook a World Economic Outlook je v citacích zaměněn název s autorskou institucí (CIA, resp. IMF). V seznamu zdrojů je pak chybně uvedeno CIV místo CIA, též v seznamu chybí zdroj obrázku 3. Na str. 36 je u základní charakteristiky JAR zmíněno jen „Dle The World bank“ bez řádného odkazu. Autorka zpracovala úctyhodné množství dat. Práce se však omezuje na jednoduchou deskriptivní a komparační analýzu, přičemž pro zjišťování vlivu pandemie na vybrané ekonomické ukazatele bylo možné využít sofistikovanější statistické metody, byť omezené nejistotou spolehlivosti dat, na kterou autorka upozorňuje, ovšem bez jasného zdroje svého soudu. Na str. 39 poněkud nešťastně formuluje důvod pochybností jako „zpracování africkými vládami“ a na str. 46 odůvodňuje kolísavý průběh grafu „nehodným zapisováním dat institucí“. Použitý index lidského rozvoje a stringency index, kdy však jde pouze o převzaté ukazatele, jsou nejpřesněji popsány až v samostatných kapitolách na straně 27, ačkoli by bylo logičtější zařazení jejich obsahu do metodiky. V metodice, kde je stringency index zmíněn stručněji, u něj chybí odkaz na zdroj.

Bohužel se objevují nedostatky a nejasnosti v práci s daty, zejména ve shrnující a komparační kapitole 6. Z tabulek 1 a 2 není jasné, co vyjadřuje počet nově nakažených na milion obyvatel, stejně jako počet nově zemřelých na milion obyvatel, když snad nepůjde v souhrnu jen o hodnoty za uvedený den (31.

Metodické poznámky:

¹ Označte výsledek kontroly plagiátorství, který jste zadal/a do Portálu ZČU a odůvodněte níže při odůvodnění klasifikačního stupně.

² Kliknutím na pole vyberte požadovaný kvalifikační stupeň.

³ Stručně zdůvodněte navržený klasifikační stupeň, odůvodnění zpracujte v rozsahu 5 - 10 vět.

⁴ Otázky a připomínky k bližšímu vysvětlení při obhajobě – dvě až tři otázky.

12. 2021), nemluvě o podezřele nízkým procentům očkovaných (45,8 % v USA, 25,4 % v Evropě), která by se naopak ke konkrétnímu datu vztahovat měla a měla by být vyšší, viz např. https://ourworldindata.org/covid-vaccinations?country=OWID_WRL). Z porovnání s tabulkou 4, kde jsou sloupce nazvány odlišně, jde možná o největší zaznamenané počty nových případů. Zde lze ovšem zase jen tušit, že „nejvíce nakažených na milion“ znamená nejvíce akutně nakažených v jeden okamžik. Na straně 54 se hovoří o nutnosti zprůměrovat denní data, ale údaje následně prezentované v mapách řádově odpovídají spíše celkovým počtům než průměrům, popřípadě polovině celkového počtu (obr. 24, 26 a údaje přepočtené na milion obyvatel ve třetím a čtvrtém datovém řádku tabulky 10). Zdá se, že se snad jedná o průměrné celkové relativní počty nakažených a zemřelých za rok z necelého dvouletého období, nikoli tedy o průměry počítané ze všech aktuálních denních hodnot, které by měly být např. u počtu zemřelých mnohem nižší. Proto se hodnoty blíží polovině celkového počtu. U grafů v obrázcích 34 a 35 mi není jasné, jak může mít Nigérie v letech 2019 a 2020 podle procenta HDP saldo obchodní bilance kladné, zatímco v USD záporné. Na str. 49 se objevují data o vakcinaci v Nigérii zjevně shodná s daty za JAR, což je v rozporu se správnými údaji např. v tabulce 6 nebo v Závěru. V tabulce 10 se však objevují v posledním řádku mnohem nižší, zjevně také chybné hodnoty. Údaje v obr. 30 se mírně liší od předchozího textu či grafu 31 (HDP JAR přes 7000 USD na hlavu vs. méně). Obecně práce u HDP neuvádí, zda jde o údaj v paritě kupní síly (PPP), nebo nominální, tedy podle směnných kurzů. Vhodné by přitom bylo konzistentní použití údaje jednoho typu. Čitelnost častých grafů se dvěma svislými osami ztěžuje popis os pouze v doprovodném textu. Překlep a patrná faktografická chyba se objevuje na str. 21, kde je zmíněna „epidemie žluté hořčky ve Lhasse v Nigérii“. Zjevně je myšlena epidemie horečky Lassa. Na str. 19 je ztráta chuti či čichu řazena mezi „ne tak často se objevující příznaky“, ačkoli šlo od začátku o jeden z nejčastěji medializovaných příznaků COVID-19, byť ne u všech variant viru. Obrázek 1 má poněkud zavádějící název, když ukazuje jen místa první detekce variant viru, ne jejich následné rozšíření ve světě. Šlo by polemizovat s poněkud nekritickým tvrzením, že Čína znamená pro řadu zemí Afriky „záchranné lano“ (s. 24). Na str. 43 se překrývají intervaly uvedených věkových skupin: „Druhou nejpočetnější skupinou je pak skupina od 15 do 54 let (30,6 %), třetí pak od 15 do 24 let (20,27 %).“ Na str. 36 by zřejmě měl být místo Svazijska použit současný název Eswatini. Na str. 64 je poněkud překvapivá informace, že lékařské pomůcky směřovaly do sledovaných zemí převážně z Evropy a Indie, aniž by byla zmíněna Čína. Není však uveden zdroj informace.

Formální stránka práce je jinak relativně dobrá, ačkoli kartogramům Afriky (obr. 24, 26, 29, 30) lze vyčíst zařazení obecného označení této metody do názvu, popř. nedostatečně tzv. kulaté mezní hodnoty intervalů a též horší rozlišení (to se týká i příloh, zvláště vložených jako obrázek, byť jde o tabulky). Měl být také zmíněn zdroj použitých geodat a bylo by dobré uvést i konkrétní verzi programu ArcGIS. To platí i obrázku 4, který nemusel mít obecný název legendy a popis hlavních měst mohl být přímo v mapě. Práce je celkově dobře členěna na kapitoly, ale v částech věnovaných jednotlivým zemím je ke konci podivně zařazena vždy nečíslovaná a část „VAKCINACE“, navíc bez odkazu na zdroj. Nezaměstnanost žen a mužů (obr. 40 a 41) šlo lépe srovnat v jednom grafu.

Metodické poznámky:

¹ Označte výsledek kontroly plagiátorství, který jste zadal/a do Portálu ZČU a odůvodněte níže při odůvodnění klasifikačního stupně.

² Kliknutím na pole vyberte požadovaný kvalifikační stupeň.

³ Stručně zdůvodněte navržený klasifikační stupeň, odůvodnění zpracujte v rozsahu 5 - 10 vět.

⁴ Otázky a připomínky k bližšímu vysvětlení při obhajobě – dvě až tři otázky.

Jazyková úroveň práce je obecně vyhovující, autorka se vyjadřuje srozumitelně, ale objevují se občas drobné chyby v koncovečkách, interpunkci apod. Bohužel se opakuje zavádějící termín „protiepidemiologická“ (opatření) místo „protiepidemická“, což negativně ovlivnilo i samotný název práce. Na konci metodiky na str. 11 je možná poněkud nadbytečně zmíněn Závěr, a to jen heslovitě s nevyjádřeným přísudkem. Občas je zaměněn plurál se singulárem (např. na s.15 „Mezi další velice závažný problém patří“), na str. 9 se objevila formulace: „rok vydání u většiny zdrojů pochází z období posledních 2 až 3 let“. Objevují se drobné chyby v místních názvech: str. 29 se objevuje „Addis Abeda“ (místo Abeba), na str. 30 Dira Dawa (místo Dire), na str. 34 Amhara místo Amharsko, Abuje vs. Abuje (s. 43) a další nepřesnosti: „remittance“ místo remittance (s. 75). Místy se vyskytují poněkud žurnalistické či expresivní výrazy, např. již v Úvodu „není žádným tajemstvím“, „jsme všichni bedlivě sledovali“, na str. 14 „Dokument si pohrává hned s několika teoriemi“, str. 33 zmiňuje ze strany etiopské vlády proti covidu „agresivní reakci“ apod., ale to jsou detaily. Stylisticky nevhodné je občasné použití slova „díky“ v pozitivním kontextu.

Přes výše zmíněné výhrady se domnívám, že práce minimální požadavky kladené na tento typ prací splňuje a přináší zajímavé poznatky, byť s omezenou vypovídací schopností. Autorka zpracovávala poměrně aktuální téma s omezeným množstvím spolehlivých dat. Práci Bc. Elišky Cimermanové doporučuji k obhajobě a navrhuji známku 3.

Otázky a připomínky k bližšímu vysvětlení při obhajobě:³

- 1) Vysvětlíte prosím výše zmíněný problematický postup zprůměrování dat (třetí a čtvrtý datový řádek) v tabulce 10 a též v mapách 24 a 26.
- 2) Z práce se zdá, jako by byla ze sledovaných států Etiopie izolovaná, mimo mezinárodní spolupráci (s. 53), ačkoli by šlo namítnout ve vztahu k významným mezinárodním organizacím opak. Na jaké organizace zmiňované v práci má Etiopie mimořádně silné vazby, což by paradoxně mohlo vedle charakteru osídlení této zemi v boji s pandemií pomoci?
- 3) Např. v Závěru přiznáváte, že se u Etiopie nepodařilo odfiltrovat vliv probíhající občanské války. Můžete zmínit některé dlouhodobé negativní vlivy, které by mohly zkreslit data za další sledované země. Jak by šlo očištění dat provést, pokoušela jste se o to?
- 4) Na straně 19 uvádíte: „Hodnoty R se pohybují od -1 do +1“. Co by nastalo se zápornou hodnotou R?

V Plzni, dne 29. 5. 2022

Podpis hodnotitele

Metodické poznámky:

¹ Označte výsledek kontroly plagiátorství, který jste zadal/a do Portálu ZČU a odůvodněte níže při odůvodnění klasifikačního stupně.

² Kliknutím na pole vyberte požadovaný kvalifikační stupeň.

³ Stručně zdůvodněte navržený klasifikační stupeň, odůvodnění zpracujte v rozsahu 5 - 10 vět.

⁴ Otázky a připomínky k bližšímu vysvětlení při obhajobě – dvě až tři otázky.